

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 111. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 13-го травня 1936. VOL. XLIV. No. 111. Jersey City, N. J., Wednesday, May 13, 1936. THREE CENTS

СИЛА ПРИХИЛЬНИКІВ ІНФЛЯЦІЇ ЗРОСТАЄ

ВАШИНГТОН. — Прихильники законопроекту Фрейзіер-Лемке, на основі якого мали би випустити нових 3,000,000,000 доларів на підмогу для фармерських моргеджів, вирвали цей проект 220 голосами проти 153 згід з нарадою Комітету Заряджень і передали його загальному конгресовим нарадам.

ПРАВНА ПОРАДА ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

НЮ ЙОРК. — Президент муніципального суду Джордж Бісел сказав, що заходом „Доброї Пі Ей“ (Ворк Прогрес Адміністрейшен) введени будуть при муніципальних судах безплатні поради для безробітних. В цій цілі вже заангажовано 24 адвокатів, також з рядів безробітних.

ЗАКЛИКАЄ ДО СПІВПРАЦІ З УРЯДОМ.

ВАШИНГТОН. — В радєвій промові, секретар торгівлі Ронгер сказав, що заходом усе бізнесменів, щоб були політичні тертя, а взялися всі разом до співпраці з урядом, бо тільки через співпрацю всіх людей можна двигнути націю з нинішньої депресії та zapewнити безпечність американо-американського ладу.

ВИСТУП УКРАЇНЦІВ У ПРОСПЕКТ ПАРКУ.

БРУКЛІН. — Заходом міського Департаменту Парків і „Ради Національних Фестивалів“ відбудеться 17-го травня в Проспект Парку, Бруклін, попис ріжних національностей народним мистецтвом. В тому пописі беруть участь також українці.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Тут зачатю приготування до уладження „Українського Дня“ в неділю, 26-го липня, в Шіцен Парку.

ЗНОВ ЗЛОВИЛИ НЕБЕЗПЕЧНОГО БАНДИТА.

ВАШИНГТОН. — Голова федеральних агентів Едгар Гувер подав до відома, що його люди знову зловили небезпечного бандита, Робінсона, що скоплював людей, щоб дістати окуп. Його зловили в Каліфорнії і хоч він мав зброю, то не вів зроби з неї житку. Робінсон це останній з шайки найнебезпечніших бандитів.

ПОЛІЦАЙ УБИВ НЕВИННОГО ЧОЛОВІКА.

НЮ ЙОРК. — Поліцей Бредлі, після десятигодинних настирливих допитів, остаточно признався, що він застрелив шофера Спербера в суперечці за пощичку в сумі 225, а тяжко поранив свого приятеля Фішера, що пробував їх погодити. Свій учинок він оправдував тим, що був п'яний.

БОРОТЬБА З БАНДИТАМИ.

МИДЕЛТАВН (Н. Й.). — Між кейтовою поліцією і п'ятьма бандитами, що обікрали тутешній банк, вивязалася боротьба, в якій одного з утікаючих бандитів застрілено. За іншими розпочато енергійну погоню.

ЗАГУБИЛАСЯ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Марсія Гемилтон, 19-літня дівчина, що кілька днів тому прибула з Вест Вирджинії до Нью Йорку, пішла була на прохід до Централ Парку з маленькою дитиною одних богачів, у яких вона станула була на службу. Коли по кількох годинах вона не верталася, родичі злякалися, що сталося з дитиною. В тій хвилі вони повідомили поліцію. Поліція розпочала розшуки. Незабаром знайшли візок з дитиною і заплакану Марсію, що загубилася в Нью Йорку й хоч часто запитувала прохожих, не могла трапити до дому.

ВІДБИРАЄ СОБІ ЖИТТЯ І ЛИШАЄ \$5 НА ГАЗ.

БРУКЛІН. — Мюрел Кушнір, 27-літня дівчина, що жила при 974 Іст 37 вул. в Брукліні, неповнила самогубство, затроюючися газом. На столі вона лишила записку і п'ять доларів як належність за той газ, яким отруїлась. Вона працювала переднім у банку, однак попавши в душевне пригноблення і розчарування, покинула працю.

ЗАНЯТТЯ ЗРОСЛИ, АЛЕ ПЛАТНЯ ЗМАЛЛА.

ОЛБАНІ. — Промисловий комішенер Ендрус подав до відома, що за чотири тижні, від половини березня до половини квітня, загальне число зайнятих робітників зросло на 0.6%. Але в той самий час загальна платня змалла на 0.7%. Праця трох зросла в залізному промислі і в сезонних роботах, як мулярецьві, цементових заняттях, фарбуванні домів і т. п. Зате дуже змалли роботи в фабриках убрання і текстильних виробів.

СКЛАДАЮТЬ ВІЗИТУ НЮ ЙОРКОВІ.

НЮ ЙОРК. — У тутешньому Централ Парку здержалися біля 50 родів ріжних перелетних птиць, які на літо покинули теплі краї і тепер тягнуться на північ. Деяким з них не подобається міське життя й побувши день, вони відлітають далі. Інші затримуються довше.

ІТАЛІЯ У РАДОШАХ.

По цілій Італії нарід святкує італійську перемогу серед патріотичних промов, бенкетів і гарматних вистрелів. Газети пишуть, що італійська армія в Африці найбільше радіє з прилучення Етіопії до Італії, бачучи, що її жертви не були даремні.

ВЕЛИКИЙ СКАРБ У СТАРИЙ КАСІ.

Один антиквар у столиці Чіле купив свого часу стару панцирну касу. Бувши власник тієї каси забув віддати антиквареві ключі від неї й антиквар не міг її відчинити. Каса стояла довгі літа замкнена. Та недавно антиквар збанкрутував і новий власник хотів за всяку ціну панцирну касу відчинити. А що цього зробити не міг, велі її розпирувати. Коли це зроблено, знайдено в нутрі каси дорогі камені, вартості кількадесят тисяч доларів. Тим разом цікавість доларів добре нагороджена.

ПОВОРОТ НЕГРАМОТНОСТІ.

Статистика, ведена при військовій браці в Польщі, виказує, що в центральних повідствах 26 прц. абсолютів вселюдних шкіль не вміють читати ні писати. На східних територіях цей процент доходить до 33. Ця статистика виставляє дуже погане свідцтво вселюдному шкільництву в Польщі. Маємо доказ, що нинішня школа випускає молодь без належного оганування штуки читання й писання, не забезпечуючи її навіть передань алфавітизмом.

НЕ ПРОДАЮТЬ УКРАЇНЦЯМ ЗЕМЛІ.

Наслідком банкрутства польських ділчів у Східній Галичині ведеться парцеляція більшої земельної власності. В селі Телячів, пов. Підгайці, селяни українці звернулися до Земельного Уряду у Львові з проханням, щоби дозволив їм набувати при парцеляції земель. Земельний уряд відповів, що вони не мають права купувати землі на парцеляції, бо не служили в польському війську. Подібні факти були в повітах Тернопіль, Борщів і інших.

НЕБІЖЧИК ВЕРНУВСЯ ДО ЖІНКИ.

Цікаву справу розглядає рашівський цивільний суд. В 1915 р. покинуто до австрійського війська Матея Кубіса, що був жонатий і поведівся погано зі своєю молодого жінкою. Коли Кубіс кілька літ не давав про себе знаку життя, його жінка, будучи невдоволеною, що чоловік згинув на війні, дала судовою дорогою ствердження його смерті і вийшла вдруге заміж. З другого подружжя має вже 10-літнього сина. Аж минаючого року явився нагло Матей Кубіс і замешкав у своїй хаті. Витворилася неможлива ситуація для жінки, що одиначилася нараз між двома чоловіками. А що перший чоловік не хоче добровільно вступитися, жінка зажадала в судовій розрі розділу від стола і ложа, воліючи остатися з другим чоловіком.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВОРОТУ ДО СТАРИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАСАД.

На конвенції Патріотичних Організацій Америки в Бронксі, Нью Йорк, ухвдено резолюції, які домагаються повороту до старих економічних і суспільних засад, що їх колись заступав Джордж Вашингтон, і що є втілені в американо-американській конституції. Ухвдено також резолюції, щоби борювати радикалізм і спроби ті старі цінності підкопати.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД НА КОРАБЕЛЬ У ГРЕЦЬКІМ ПОРТІ.

В грецькому порті Піреус виконано цими днями дуже сміливий грабіжницький напад 15 бандитів, що були перебрані за моряків, вийшли на поклад торговельного корабля, звязали трьох членів залоги та вилучили корабель на повне море. Тут грабіжники перевантажили товар з корабля на свої човни і втекли, лишаючи корабель на ласку долі. Портова поліція віднашла корабель щойно по 10 годинах.

Є ШЕ ЛЕГКОВІРИ.

У Варшаві накрили обманчє бюро „Космолюка“, що на підставі оголошень у часописах конкурсів на розвязку загадки виманити в... 500,000 легковірів понад мільон злотих, себто по 2 зл. від кожної легковірої, а ласої на „дурничку“ голови.

9-ЛІТНІЙ УБИВНИК.

У малому французькому селі Курже, що лежить біля Бордо, 9-літній хлопчина, жовварившись із своєю 5-літньою сестричкою, заявив їй, що її застрілить. По цих словах хлопчина побіг до хати, зняв зі стіни ловецьку стрільбу батька і, вистрілюючи з незначайною холоднокрівністю до сестри, вбив її на місці. По тім учинку малолітній хлопчина сказав сусідові, що сестра відбрала собі життя.

СУД МАЄ КЛОПІТ З БЛИЗНЮКАМИ.

Данські суди мають складну справу. На острові Борнгольм, у містечку Вольбі, одна молоді дівчина дознаючись рік тому з одним представником фірми, що їдв як комвоажер, і заручилася з ним. Згодом молодіть дочинала позичати гроші від своєї нареченої, кажучи, що знайшовся у тяжкій фінансовій ситуації. За якийсь час прислав їй лист, що мусить вийхати на довший час. За кілька місяців появилися інший мужчина, дуже до нього подібний. Представився їй як брат її нареченого, що згинув в автовій катастрофі. Наречена, дуже пригноблена, хотіла відвратити мого чоловіка і звернулася до урядових органів, щоб вивідати про місце катастрофи. Про таку катастрофу ніхто нічого не знав і тоді дівчина повідомила поліцію. Виявилось, що оба брати живуть; вони близнюки і такі подібні, що наречена не може напевно сказати, хто з них виманює гроші. Суд і преса шукають Соломона, щоб допоміг ошуканий дівчині.

НАЦІОНАЛІСТИ ПОБИДИЛИ.

При виборках у Єгипті вийшли побідниками єгипетські націоналісти. Вони вже й сформуливали новий міністерський кабінет.

ВІДНАЙШЛИ ВКРАДЕНІ ГРОШІ.

У звязку з крадіжкою грошей з поштового амбулянту в Тернополі розведено слідство, що довело до сенцаційного вислідку. Карло Слоник, що обслуговував амбулянт, признався до вини і на підставі його вказівок викопали на луці над рікою Серетом, у віддалі 300 метрів від його дому, вкрадену грошу 39,000 зл і 665 доларів. Гроші були сховані у двох бляшаних посудках, обвиненчій шматками. Їх передано начальникові поштового уряду в Тернополі.

ЗЛОВЖИВАННЯ СКАРБОВИХ УРЯДОВЦІВ.

Львівський суд займається справою скарбового урядовця Броніслава Фіхтля, що спроневірів 2,500 зл. як поборець скарбового уряду він інкасував податки в місцевостях під Львовом. Вернувшись із службовою подорожжю з Борщович, він повідомив своє начальство, що йому вкрали 2,000 зл. Доходження устійнили неправдивість його оповідання і ствердили, що Фіхтель не передав скарбового уряду 2,000 зл. Разом із ним відповідає перед судом також скарбовий урядовець Адам Вавжин, що помагав йому у зловживаннях.

МІЛІОН ЛЮДОДІВ НА СВІТІ.

Відомий антрополог д-р Амерсуль з Единбурга видав брошуру, в якій стверджує, що тепер живе на світі мільон людей, які постійно, правильно або принагідно їдять людське м'ясо. Підчас подорожей по світі він особисто щєрко навався, що люди в нинішніх часах є присмаком для деяких людських племен. Найбільше випадків людодства він ствердив у середній Африці та на островах на північ і захід від Австралії.

НЕСАМОВИТА ДРАМА.

Несамовита драма розігравалася в Янікові біля Іновроцлава. В місцевій школі був учителем Стефан Биковський, якого шкільна влада звільнила від служби. Коли 1. квітня ц. у. управитель школи Войцеховський повідомив його про це, Биковський рішив піститися. Вечером прийшов до шкільного будинку і довідавшись, що Войцеховський вийхав, Биковський застрідив в революєра вчительку Космоєвську та слугу Педягію Заліту. Описав вибіг на вулицю та почав стріляти до прохожих. Коли залас набобів скінчився, він заложив новий магазинок і стріляючи з кількома поліцейськими, почав до них стріляти, ранячи одного з них. Описав скрився до шкільного будинку і звідти стріляв далі до поліцаїв. Стрільня набій спрямував проти себе, ранячись тяжко в голову. Його відставили до шпиталю, де він хотів скінчити самогубством, бо домагався смерті, щоби відплатити динимітовій набій, який мав при собі.

В ПОЛЬЩІ ДАЛІ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ НАЗВУ „УКРАЇНСЬКИЙ“

ЛЬВІВ. — Як виглядає польсько-українська угода в практиці і які з неї користі для українського народу, видно теж і з того випадку, про який згадує гром. В. Цалинюк у львівськїм „Ділі“ з 28 квітня б. р. Він пише:

„Військова влада забрала в якійсь-там цілі мою військову книжечку. Це не першина. Від 1923 р. багато разів була вона ім у руках, та все верталася до мене, так сказатиб, ціла, здорова. Верталася ціла, хоч владу мали у своїх руках ендеки, діястовці і Б. Б. Верталася без знущання над нею, хоч не обовязував існуючий тепер розпорядок (себто розпорядок польського міністерства внутрішніх справ, який вивсяє і дозволяє на вживання назви „український“ — Ред.) А тепер інакше. Дня 23 березня б. р. командант П. К. У. в Коломєї (майор Івашкевич) червоним аттраментом покомресіював з неї назви: „український“, отже: енцик мадежисти українські, знайомосць енцикув: українська і замість того червоним аттраментом вписав усюди „руські“. Порушую цю справу, бо вважаю це образою всіх українців. Це яскравий документ, що нас іще далі трактують, як хто хоче“.

З РОЗПРАВИ ПЕРЕД АПЕЛЯЦІЙНИМ СУДОМ У ВАРШАВІ.

ЛЬВІВ. — „Діло“ подає деякі подробиці з апеляційної розправи за вбивство міністра Перацького. На розправі явилися підсудні, що були суджені у відомім варшавськїм процесі й тамже за суджені. Всі вони, зустрівшись, виталися з обо-ронцями. Лебедь обмінявся щирими словами зі своєю нареченою. На лицях підсудних вже відбився побут у в'язниці. Гнатківська була, як і бувало завжди усміхнена. Сімом підсудним, які відсиджують кару у святохрестній в'язниці, обстригли волосся так, що вони не мають уже буйних чуприн. Лиш один Малюца сидів на лаві самітної і до нього ніхто з підсудних не промовив ні словечка від часу, як він „розбалакався“ на розправі в окружнім суді та склав „ревелиційні“ зізнання. Довкола лави підсудних сидять поліцаї під провідом надкомісаря Тарвіда.

Підсудні відмовилися складати додаткові вияснення тому, що польський трибунал відкинув внески оборонців у справі дозволу підсудним зізнаватися по українськи. Коротенькі вияснення по польськи дали тільки Мигала і Малюца. Підсудний Малюца відтяжував своїми зізнаннями 4 підсудних. Заявив, що його минуле твердження про здогадку участь Лебеда в нападі на Городок є лише особистим вражінням, не опертим на ніяких конкретних данях. Малюца обороняв теж Гнатківську, кажучи, що йому невідомо, щоб вона належала до ОУН. Обороняв і Зарицьку та просив, щоб суд йому тим разом повірив. Отже тепер і Малюца, який пошкодив попередньо своїми зізнаннями і з яким як згадано, підсудні як передше так і тепер цілком не розмовляли, намагався тепер на всі способи направити те зло, якого наробиш. Він казав на суді, що заломився підчас слідства. Я був добрим конспіратором — казав Малюца — на волі, але не був добрим конспіратором підчас слідства. Тоді я був у психозі і не здавав собі справи з того, що я зробив. Малюца намагався теж відтяжати і Мигала.

Прокуратор знову розновів коротку історію ОУН, згадав за 10 задовідей ОУН і домагався за твердження першого присуду.

ЕКЗОТИЧНИЙ ДАР ДЛЯ МУЗЕЮ Н. Т. Ш.

ЛЬВІВ. — Наша відома подорожниця Софія Яблонська, яка свого часу подарувала Музеєві Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові цінну збірку індокитайських предметів, перелала тепер для її доповнення чотири соломяні лякеровані капелюхи з провінції Юнан, яких тубильці вживають у часі дощу, та коло сотні світлин і фільм етнографічних і топографічних.

КЛОПІТ ЧЕРЕЗ КНИЖКУ.

ТОКІО (Японія). — Військовий високий старшина написав книжку „Японія мусить звести боротьбу з Англією“. З неї виходить, що Японія мусить добити Англію, щоби потім загарбати Австралію і Нову Зеландію. Японський міністер заграничних справ, Аріта, гостро скритикував ту книжку в палаті панів, а в заграничнім міністерстві назвали її „невідповідальною глумістю“, щоби тим робом побити погане вражіння, яке викликала ця книжка в Англії.

КРИЗА В ЛІЗІ НАШІ.

ЖЕНЕВА. — Не зважаючи на протест Італії в Лізі Націй, далі визнають представника етіопського цисаря як законного заступника Етіопії, Супроти цього італійський делегат вийшов з наради.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА Мешкання для Незаможних

Під обрання конгресових палат приходить тепер по довгих дебатах уложений сенатором Вагнером проект закону про мешкання (званий коротко "Вагнер Гавзінг Бил").

Цей проект є для багатьох людей великою новиною. Багато людей не відчувало ніякого клопоту з мешканням, і ці, як звичайно, і чути про такий закон не хочуть. Інші чували про нього, бо вони в мешкальній справі живо зацікавлені з бізнесового боку; вони й дивляться на проект з боку своїх зисків, та відчуваючи загрозу для своїх зисків з боку нового закону, виступають проти нього. Супроти цього ті, котрі відчувають натиск мешкавельної потреби, повинні проявити до цієї справи живе зацікавлення.

Іде тут очевидно за незаможних людей, з великим приходом, для котрих усякий гріш, виданий на мешкання, являється рівночасно ушкодбом для інших конечних видатків на життя. На цю справу незаможні люди видавали в Америці зо своєю бюджету поважну частину, бо коло 20 процентів. Мешканеву потребу заспокоювано донедавна в Америці дорогою приватного бізнесу: приватні бізнеси будували дома приватними грішми, для особистого зиску. Донедавна під час депресії, за теперішньої адміністрації, заведено до цього бізнесу новий чинник: федеральний уряд з публичними фондами.

Ведено від того часу справу будови мешкань трома дорогами: 1) давньою, зовсім приватною дорогою, себто приватними підприємцями, з приватними капіталами, без помочі уряду, з необмеженими зисками для підприємців; 2) чисто публичним способом, себто під контролю й управою федерального уряду, федеральними грішми, без ніякої можливості для приватних зисків; та 3) приватно-публичним способом, себто приватними підприємцями, засобленими в цілості або часті публичними, федеральними, фондами, за які підприємці зобов'язувалися обмежити свої зиски, а тимчасом давати мешкання незаможним по низькій ціні.

Кожний з тих способів показав певні недостатки. При чисто приватній бізнесі підприємці стягали собі великі зиски, та давали дорогі мешкання, які для незаможних кругів були просто здирством. При чисто публичній будованню мешкань показались недостатки організації, бо уряд від усього мешкальну справу з одного центру, з Вашингтону. При мішаній системі уряд накладав на підприємців такі тверді умови, що він часто, замість помагати підприємцям, їх душив.

Недостатки цих двох останніх способів пробує усунути законопроект Вагнера. Як буде остаточно виглядати цей закон, тепер ще не відомо. Який він не був би, він буде виразним признанням американською суспільністю відповідальності за те, як мешкає працююче населення краю.

ДО КУМА В ГОСТІ (Кумови гості).

Щож таке весняний день? Він кінчиться як усякий інший на божій землі. Нічого нового в селі, все та сама жура, ті самі радіощі. Завтра неділя, розбитий дзвін сповістиме це дріжучо грішному народові. Робітники на полі спішаться, щоб перед вечором вернутися до дому. На кривій сільській дорозі скриплять вози, мужики кленуть.

Сонце криваве йде на спочинок, западає синявий сумерк. Від криниці за селом чути спів, ясный дівочий голос відсвіжує вечір.

Нараз настає святочний спокій. Люди й худібка хочуть спочати. Різя протягається вигідно у холодочку — знімаються тьмаві запахи — кільчатися золоте насіння, золоті надія.

Лише в Драга гамірно й весело. Стойчо, син, і Яна, його жінка, молода, гарна, шойно місяць як одружилась — мають

Іхати далеко до дядька Мілена, трьома селами, аж на четверте. Як іхатимуть усю ніч, будуть там раннім ранком. Батько Драго сам мастить осі, витягає ланцюги, вистелює віз свіжим сіном. Теща, струнка та весела наче дівчина, біжить до пивниці, до комори — виносить красі хустки, повні дарунків. Стойчо у найгарнішій своїй одежі, обголений, держить неспокойно молоді воли за віжки та крадьки поглядає на свою Янку. Вона, прибрана наче молода, стоїть стидливо збоку, держить по-мальовану барилочку вина.

Старий Драго ще раз оглядає віз, приглядається теж своєму Стойчеві — він такий майлий, ще майже хлопеч — і напминає його по батьківськи: — Вважай, сину! Добре виділо, щоб не притрапилося нещастя. А то нічого не буде з гостини. А тепер рушайте! Потягни!

Стойчо схопив волів за вуздечку, перехрестився та пукається в дорогу. Янка цілує батька й маму в руку й іде за возом, а старі провожають її благословенствами та з триста справунами та з поздоровами для кума Мілена.

АПРІЛІЯ

На колишній (ще так недавно!) понтієвських болотах, що відділяли Рим від південної Італії, вчора, 25 квітня, покладено перший камінь під нове місто Априлію, — четверте місто в серії п'ятиох. Перші три були: Літторія, Сабавдія і Понтія. Пяте має бути Помеція.

Тимчасом, як у далекій східній Африці сотки тисяч італійських вояків і робітників здобувають для Італії терени для зовнішньої колонізації, фашистський режим ні на хвилину не заперестав інтензивної праці над колонізацією внутрішньою. Витрачають величезні суми грошей на осушування болот, на оліскування голих безплідних гір, на використання кожного клаптика землі, що на протяжії соток літ залишалися без уваги, як безвартісні.

Чужосторонні критики старанно збирають ці витрати фашистського уряду, особливо тих, що стосуються до витрат на війну в Африці, і похитують головами: "Завеликі витрати, — це не може оплатитися!" Але фашистський уряд методично, вперто, витривало продовжує свою безнастанну працю, певний свого права і свого обов'язку.

Наш нарід, — кажуть італійські фашисти, — мусить мати місце під сонцем. До світової війни і довгий час після неї, аж поки Північна Америка не зачинила дверей для чужонаціональної імміграції, Італія губила 500 тисяч людей, що, не знаходячи праці вдома, йшли в світ за очі, і дуже часто цілком пропадали для нації, і гинули особисто. Пів мільона найбільш рішучих, найбільш ініціативних! Скільки з них могли би при кращих обставинах збагатити не тільки свою Італію, але й цілий світ технічними винаходами, чи впросто культурною чи навіть фізичною працею! Ось де були дійсно величезні витрати, непродуктивні витрати, що ніколи не вертаються до скарбниці національної. Щоби зарадити цьому лиху, трусливі політичні радили впливати на плодючих італійських селян та робітників, щоби вони зменшували скількість народини, щоби не плодили пролетарів, які — голодні — раді би врати шматок хліба у того, хто ще

Віз викочується з вузької сільської вулиці та зникає за останньою хатою. Обое сідують на м'яке сіно. Стойчо по-колює воли й вони йдуть далі помало, похитуючись. Віз скрипить і стогне гостям своєю думку. Лагідна ніч. Тисячі зір мерехтять, наче очі янголят поглядають у долину плачу. Повний місяць плаває по горбах, на хвилину зупиняється щиро — потім пересувається далі тихо наче пастушок із кучерявими ягнятами. Про таку гарну ніч Стойчо та його Янка мріяли нераз. Самі-саміські на возі, серед самітної дороги, в темряві та тиші. Чи є ще більше щастя? І Стойчо підганяє воли, погрожуючи підносити бодило й — обймає струнку Янку.

— Ні, Стойче, бачитимуть нас! — каже вона і боязко пригортається до нього. Він погладжує її схвильоване личко. — Дуренька! Хто бачитиме нас? Миж не в селі. — Ах Боже, а я забула, — засміялася Янка. — Ми серед поля.

— Кум Мілен веселий чоловік — він прийме нас наче царську пару. — Не знати, чи пригтовив він дарунків для мене? — А кума! Вона ока не прижмурить уночі, бо знає, що ми приїдемо рано.

Янка сплесла в долоні. — Ах, яка радість!

— Кум Мілен ширий. Скільки то вина потече! — Ах, тобі все лише пиття в голові, — дрончить вона. — Янка! Не кажи того! А то, далєбі, обцілюю тобі шию, що аж болітиме.

— О, диви, який він! Дуже гарно! — Га, зараз побачиш, чи гарно! — Ні, Стойче, що тобі приходять до голови? Ти мені помняв хустку. — Тихо будь! — Що? Я маю бути тихо? Сміх на возі, боркання неселе. Тут нема батька, що покашлює, йема зависної тещі, що підслухує.

Поза драбниною зникла біла хустка, бодило впадо... А ніч тиха. Воли почали йти помаліше, крок за кроком. Потім станули. Колиж ніхто не підганяв їх, як бодило не колело... подумали хвилиночку й поклялися та стали вдоволено й любо пережовувати. Білий місяць підсміхався хитро та перешіптувався із зірками. Янголята тишились злобно. А чеснолюбне небо бліло.

А як сонце було вже досить високо: віз усе ще стояв серед дороги, воли жували любенько й задоволено. Лише кум Міен там у четвертому селі — відказував мало на людей, що пригтовили гостиню, а потім даремно кажуть ждати на себе.

ставила на її шляху величезні непрохідні гори без ніяких шляхів чи навіть тропок, — і проти людей, що намагалися стримати її триумфальний похід інтригами в інтернаціональному масштабі та модерною зброєю. І тимчасом, як там, в далекій Африці, вона переходить від одної перемоги до другої, чергуючи ризикалі з руйнінцями, в самій Італії вона вживає таких самих героїчних зусиль, щоб і тут ніде не залишилася незужитою землі. В інших країнах давали безробітним грошеву допомогу, ніби нація чи держава мала обов'язок підтримувати безробітня; тут давали їм працю, працю і працю, бо обов'язком держави є дбати, щоби всі громадяни мали працю. А коли і в самій Італії почало її не вистарчати, вона послала молодішукати її деінде, з ризикалем і руйнінцями, — але не відокремленими й безсилим, зданими на поталу чужому капіталові одиницями, — тільки зорганізованою міцною, споною національним чуттям та солідарністю, лавою.

Легенда про початки Риму оповідає, що сам Рим повстав у такий спосіб: У давніх латинців був звичай "святої весни", який полягав у тому, що коли набиралося досить молоді і їй не знаходилося місця в даній громаді, громада гуртувала цю молоді в міщій відділ, давала їй доброго провідника-отамана, і молоді вирушувала в світ, здобувати собі місце під сонцем. І так одного дня з Альбальонгі на альбанських горах виринув відділ "святої весни" і, вивабивши місцевість теперішнього Риму, заклав тут нове місто, що здобуло потім славу "Вічного Міста".

Фашистський уряд відтворює старі звичай і традиції. Відтворює також і звичай "святої весни". 25 квітня ц. р. покладено камінь під Априлію (від апріль — квітень), 22 квітня 1936 року буде розпочата будова Помеції. А в міжчасі піде багато молоді до східньої Африки... Цього року відновлено також звичай окреслювати коло навкруги нового міста, — звичай, що в давніх часах носив назву "етрусського". Римський історик Варон каже, що для цієї мети вживано бика і корову. Мусоліні цього року зробив коло на модерному тракторі: традиція мусить бути змодернізована щодо засобів, але залишатися в тісному звязку з давноминулим щодо самого змісту і духу.

Ваш кореспондент був запрошений на закладини першого каменя Априлії, і міг власними очима ствердити ентузіазм нових поселенців з трьох недавно вибудованих міст, що прикрашають все новими будинками, в гігієнічному й тверезому новому стилі. Мусоліні був в дуже добром настрою і при спільному обіді з чужинцями кореспондентами виявляв оптимізм, повний сили і віри в світлу будучність італійської нації.

Евген Онацький, Рим.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР. Н. П. Тов. Вілліам Коуах, від. 316, повідомляє своїх членів, що надзвичайні збори відбулися в четвер, 14. травня, точно в годині 8-ми вечір. Просимо всіх членів прийти, бо маємо важні справи до порішення. Долучити членів згодити вирішити свій закладний довг, бо з протиліт збори відбудуться в додані. Хто з членів ще не доплатив до свого сертифікату, цього місяця кожний обов'язково повинен доплатити. — В. Гурявський, секретар.

ЯОНКЕРС. Н. Я. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбулися в п'ятницю, 13. травня, в додані 7-ми вечір, в У. Н. Доми, 13 Вашингтон вул. Просимо членів прийти і вирішити свої владди. — Н. Чойл, пр.: В. Манзіа, секретар.

ПЛЕНФІЛД. Н. Дж. Тов. Ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в п'ятницю, 15. травня, в годині 7:30 вечір. Просимо всіх членів прийти на час. — К. Голіський, пр.: М. Дубає, нас.; В. Ренепец, секретар.

ДІТРОЙТ. МІШ. Бр. св. О. Ніколаєв, від. 175, повідомляє всіх своїх членів, що місячні звичайні збори відбулися в суботу, 16. травня, в годині 6-ти вечір, в галі парохіальній при Кліперт вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до порішення. Батьки котрих діти ще не є членами У. Н. Союзу, хай стараться вписати їх. Пригтовимо долученим членам, щоб вирішувати свої закладні і не наражували на сусуденствання. — В. Братусь, пр.: В. Вілліамський, нас.; В. Бартош, секретар.

Ваш кореспондент був запрошений на закладини першого каменя Априлії, і міг власними очима ствердити ентузіазм нових поселенців з трьох недавно вибудованих міст, що прикрашають все новими будинками, в гігієнічному й тверезому новому стилі. Мусоліні був в дуже добром настрою і при спільному обіді з чужинцями кореспондентами виявляв оптимізм, повний сили і віри в світлу будучність італійської нації.

Евген Онацький, Рим.

ПРИЧИНИ ГОЛОДУ В СССР

Комуїст Д. Чорномордик написав книжку на 380 сторінок, що вийшла недавно в Москві під назвою "Економічна політика ССРСР" в числі 300 тисяч примірників. Чорномордик намагається доказати, що комуїстична партія дуже багато зробила для добробуту робітників і селян і ще має більше зробити в будучности. Книжка переповнена числами й цитатами з промов советських величин — Сталіна, Кагановича, Молотова й інших.

Цим числам не можна вірити без належної критики. Ці числа треба порівняти з іншими числами тої самої советської преси, і тоді побачимо образ советського господарства ближчий до життя. В советській державі панує недовірний звичай — ховати факти, невідгидні для влади і висувати наперед те, що показує поступ. 1928 р. Сталін в одній своїй промові казав, що ССРСР буде в короткім часі після колективізації найбагатшою країною в світі щодо збіжжя. Через рік після цієї знаменитої промови в советській державі почався лютий голод, особливо на Україні, де дійшло навіть до людодістств. Тепер комуїстична диктатура виконує другу п'ятирічку, але про добробут рабів советської влади говорити не приходиться.

В московських журналах "План", ч. 13, 1935 р. знаходимо відомості про стан сільського господарства в ССРСР за останні роки до року 1935. Ці числа доповнює "Реві Інтернаціональ д'Агрікультір", що виходить у Римі з участю відомого українського вченого дослідника Гриненка.

З чисел, перевірених знавцями советського господарства, наведемо тут тільки деякі, що відносяться до хліборобства й скотарства. Пересічно на теперішній території ССРСР посіяно що ро-

бу із 6 сортів збіжжя (пшениця, жито, ячмінь, овес, риж і кукурудза) в прр. 1909—13 (89, 3 мільйона гектарів), в прр. 1929—33 (88,7 мільйона гектарів). Зібрано збіжжя за ті самі роки: — 1,216,2 мільйона сотнарів і 1,255 мільйонів сотнарів.

Цукру вироблено в ССРСР: 1909—13 прр. — 14,4 мільйонів сотнарів; 1929—33 — 11,8 мільйонів сотнарів.

Рогового великого скоту в Росії було 1913 р. 60,3 мільйона штук, 1927 р. 67,8 мільйона, а р. 1932 тільки 40,7 мільйона.

Вівці, свині, кози й інші були ще більше понижені на початку колективізації.

Можнаб навести й дальші числа для освітлення господарського стану советської держави, але буде доволі й зазначеного вгорі.

Що говорять ці числа? Вони свідчать про те, що від 1929 року, коли Сталін почав насильну колективізацію сільського господарства, людиність ССРСР не має хліба, цукру, не має мяса, молока, сала. Хоч збіжжя 1933 року зібрано в ССРСР більше, як року 1913, то від того часу людиність ССРСР зроста на яких 35 мільйонів. Чим годувати цю масу, коли комуїстична влада вивозить що року у великій скількості збіжжя і масла за кордон?

Так сама большевицька статистика показує, що словословні промови й постанови про "доброту трудових мас" в ССРСР — це тільки агітація для чужинців. Робітник і селянин у ССРСР живе напівголодний або зовсім голодний.

К. П. — Я лише те ще скажу вам, що вже вибила перша година! — Тож що такого страшно-го? Менше й не може виробити!

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЕДНАННЯ (За квітень 1936).

I. Прихід: З перенесення \$ 82.99 Прихід у квітні 1,967.99 Разом \$2,050.98

II. Розхід: а) Висилка до краю: 1) Визвольна боротьба \$550.00 2) Ремісничя Бурса у Львові 300.00 3) Інваліди 275.00 4) Рідна Школа 200.00 5) Політичні в'язні 200.00 6) Тов. „Просвіта“ у Львові 120.00 7) Музей Визвольної Боротьби в Празі 110.00 8) Національний музей у Львові 50.00 9) Лемківщина 30.00 10) Дівоча Бурса у Львові 25.00 11) Письменники 25.00 12) Порадня Матерей у Львові 15.00 13) Наукове Тов. ім. Шевченка 10.00 14) Рідна Школа в Зборові 5.00 15) Кошти висилки і листів 13.50 \$1,915.50 б) Кошти втримання канцелярії 25.00 Разом \$1,953.50

III. Зіставлення: Прихід \$2,050.98 Розхід 1,953.50

Остається в касі Обеднання зі збірок на край \$97.48

Зіставлення збірок і висилок повенням: Осталося з попереднього місяця \$ 182.41 Прихід у квітні 2,361.10 Разом \$2,543.51

Вислано повенням у квітні \$2,510.00 Кошти висилки річей 4.34 Разом \$2,514.34 Осталося зі збірок на допомогу повенням \$29.17

Обеднання Укр. Організацій в Америці.

*) Справжнє назвище Еліні-Пеліна Дмитро Іванов. Радився 1878 р. у селі Балово недалеко Софії. Якийсь час був учителем. Найбільше оповідав його із селянського життя, головнич писав про тих із софійської долини. Вони найхорообріші, та може й найбільше отяжлі й найкрасивіші в усій Болгарії. Іх радіощі, іх журбу зме Еліні-Пелін змальовував з гумором, природно. Один із найкращих болгарських прозаїстів.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЧИ МОЖНА ЗАВЕРНУТИ ЧАС?

„Загальний суд Патріотичних Організацій Америки (так називається виконний уряд союзу преріжних патріотичних організацій, що разом мають коло пів мільона членів) видав заяву про свої суспільні й економічні засади.

У коротких словах радить цей „загальний суд“ Америці вертатись до суспільних і економічних засад, за які виступали Джордж Вашингтон і інші колоніальні патріоти.

Колиб іще так можна вернутись не тільки до засад Вашингтона, але й до суспільних і економічних умов з часів Вашингтона, все було би в порядку. Та чи можна вернутись до комунікації з часів Вашингтона, коли дилжанс, званий бундючно „літаюча машина“, відбував тоді дорогу з Нью Йорку до Філадельфії „зі страшною скорістю“ за три дні?

ХТО ВИНУВАТИ?

У заяві цих патріотів говориться, що в Америці проявляються щораз частіше чужинські впливи за зміну форми й гарантій американської конституції.

Отже, як у свекрушиній беєді за все винувата невістка, так у цих патріотів всі заходи за зміну американської конституції походять від чужинців.

Донедавна чужинцям говорили, що американці перші проголосили потребу зміни конституції держав у тому напрямку, щоб їх прирівняли до потреб народу. Не скривали, що того роду розуміння конституції приймає в основі засаду зміни конституції згідно із змінюючимися потребами народу.

НОВІ ЧАСИ — НОВІ ЗВИЧАЇ.

Видно, що настають нові часи, коли польський піаніст Ігнац Ян Падеревський „пішов у фільму“.

Треба під тим розуміти, що він зобов'язався виступати в фільмовій штудії, себто став фільмовим актором.

Революцію видно в тому, що якби 25 літ тому хтось спитався був його, чи він ходить до фільмових театрів, то він був би з обуренням сказав, що ходить тільки на поважні розривки.

Тоді була така мода таке залягати, а нині мода грати в фільмах.

ЗА ЩО ВІН СТАВ ФІЛЬМОВИМ АКТОРОМ?

Пишуть газети, що фільмові підприємства здавна хотіли взяти Падеревського на актора. Вони думали, що його вигляд дасть гарні приходи при касі, бо він романтичний.

Пишуть, що романтичність вигляду Падеревського лежить у його дрібній поставі, його великій гриві, коліс червоної, нині білої, його „царський“ борідді („імперіялем“ називається ця борідка від французького цесаря Наполеона) та в його краватці.

Острижіть йому гриву, обголіть „імперіяль“, розв'яжіть краватку і — пропала романтика.

Крихка романтика...

ЯК У ДАВНІХ ЧАСАХ, ТА НЕ ЗОВСІМ.

„Манчестер Гардіен“ подає лист одного визначного англійця, в котрім автор наводить протест англійського політика Гледстоуна в 1896-тім році проти турецьких масакр вірмен.

Лист наводять у цілості цей протест Гледстоуна й каже: Чи не в тому лихо страшного хаосу в міжнародних справах, що як масакрували вірмен, то знайшовся Гледстоун, що публично проти цього запротестував, а коли Мусоліні масакрує етіопців, то в Англії не знайшовся ніякий великий чоловік, щоб здобувся на такий протест?

ПО ЧОМУ ПІЗНАТИ?

Що теперішня нагода для протесту зовсім така, як за Гледстоуна, автор листа каже: Викиньте з листа Гледстоуна Туреччину і поставте Італію; викиньте вірмен і положіть етіопців, а побачите, що листа зовсім не треба поправляти в найменшій подробиці.

Зовсім таксамо можна цей самий лист переміняти на ще один спосіб: поставити замість Туреччини Польщу або Московщину і замість вірмен українців.

Коли в 1918-тім році не знайшовся новий Гледстоун, щоб запротестувати проти московської й польської окупації України, то як можна сподіватися, що в 1936-тім році знайдеться Гледстоун, щоб запротестувати проти італійської окупації Етіопії?

ПРЕСТІЖ АНГЛІЇ.

В англійських газетах тепер багато пишеться з приводу етіопської справи про упадок англійського престижу.

Читаючи листа до „Манчестер Гардіена“ про Гледстоуна, дивуєшся, як може бути інакше.

Можна сказати, позичивши собі слів від Івана Франка, котрий позичив собі їх від Анастасія Грюна:

„Час то поле: засівали ви на ній осет, бурян, і дивуетесь, чом жити не народилося нам?“

ПОЩО ЖУРИТИСЬ.

Світової слави рисівник-ландшафтисць Лов нарисував для лондонської газети „Івнинг Стендарт“ рисунок про значіння етіопської афери для Англії й світа.

Представляє в них французьку й англійську диліоматію, що підчас дощу ждуть на „бос“. Доц представляє війну, а омнібус — вихід з небезпечної ситуації. Останній „омнібус“ переїхав шість місяців тому (себто тоді, як Ліга Націй починала розглядати справу італійської інвазії на Етіопію), отже нині держави видимо не мають великої надії на полагодження війни.

Потішає ждучих чорний ворон, що видно збирається кракати відому англійську поговорку: „Не журися, чоловіче, як втратив поїзд! Незадовго прийде інший! Не журися, чоловіче, як втратив гарну дівчину: незадовго прийде інша!“ — але замість цього краще: „Не журиться: за останньою прийде незадовго нова — війна!“

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ОТСИМ ПРОСИМО ВСІ УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА, БРАТСТВА І ІНШІ ОРГАНІЗАЦІЇ З ФІЛЯДЕЛФІЇ, ЧЕСТЕР, ВІЛЬМІНГТОН, РЕДІНГ, ТРЕНТОН, КОТСВІЛ, ФІНКСВІЛ І КЕМДЕН НЕ УЛАШТОВУВАТИ ПІКНІКІВ, АБО ІНШИХ ЗАБАВ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1936 РОКУ бо на цей день вище надінені громади улаштовують

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В ШЩЕН ПАРКУ, ФІЛЯДЕЛФІЯ. Вже на цім місці складаємо сердечну подяку і запрошуємо всіх громадян на це велике народне свято. ЗА КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ: о. Роман Крупа, пор.; Антін Пашук, гол.; Іван Борисевич, кас.; Стефан Олесь, секр.

З МУЗИКИ

ІДЕТ В ПРОГРАМІ КОНЦЕРТУ В ЧЕШЬ МІТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

У КАРНЕГІ ГОЛ В НЬО ЙОРКУ ДНЯ 31-ГО ТРАВНЯ 1936.

(На підставі розмови з проф. Олександром Кошицем).

Великий наш диригент та композитор, проф. Олександр Кошиць, не міг дати пояснень до програми на пробі в Українському Народному Домі в Джерзі Сіті. Велике зібрання 300 молодих юнаків й дівчат, що кожної другої неділі збираються на пробі разом, а крім цього ще вчаться у своїх місцевостях під проводом місцевих учителів у цій окрузі Нью Йорку, це проблема навіть для такого життєвого практика, яким є професор Кошиць. Відбути хочби лиш одну пробу із співаками-аматорами, пережити нервами всі недостачі та знайти спосіб вишліфувати оцей матеріял так, як цього бажав би наш великий диригент, це тяжка втома. Не диво, що після проби шановний професор так був перетомлений, що не міг зібрати думок. Здавалося навіть, що неждує.

Оттому треба було піти в його квартиру й тут спокійніше поговорити про програму. На велике здивування я застав професора в ліжку. Занедавав від праці після проби. Треба великого спокою, щоб прийти до себе. Та всеодно: поки живий чоловік, можна щось від нього скристати. Отже зважуємо на ризиковане діло: просити професора пояснень до програми. Пані Кошиць відраджує чоловікові говорити, але невтомний наш працівник не зважає на це і каже, що треба, хоч щось сказати про програму, щоб публіка знала наперед, у чому діло. Та проти одного застерігається шановний господар дому: щоб його не мучили питаннями, а обмежитися до того, що сам скаже. Очевидно, годжуся на все і слухаю з увагою кожного слова, записуючи те, що вдалося спитати.

Музична творчість релігійна українського народу вилилась у двох напрямках: а) в обробленні і, так би мовити, націоналізації позиченого грецько-болгарського церковного співу і б) утворенні з нього свого власного церковного співу, який у записі нотним називався „знаменний“ і який еволюціонував шляхом розвитку на київський напів. Цей був розповсюднений по всій Україні і розвинувся в інші українські напів; і на так званний „малий знаменний“, себто скорочений велико-російський.

Творчість проявлялася не тільки в обробленні, але і в утворенні свого власного церковно-релігійного співу в формі побожних пісень, псалмів, кантів і колядок християнського змісту. Отже в ґрунті всього лежить народня творчість. Через те і програма концерту пишеться колядкою, бо завдання програми дати найвиразніші зразки цих форм народньої творчості. Колядка „А у цього хазяїна“ суто народня, але християнська змістом як по мелодії так і з музично-літературного боку. Обрібка Кирила Стеценка.

Поруч іде мелодія церковного хору „Догматик“ другого гласа (з грецька „догматикос“) про вполчення Сина Божого. Це знаменний напів з XII-го століття в обрібці Ол. Кошиця.

Після цього йде популярний по всій Україні кант „Пречистая Діво Мати“ на половину церковного характеру, безумовно штучного походження, але дуже популярна в народі. Обрібка Лисенка-Кошиця.

Великими пам'ятками розвитку українського національного мистецтва стоять наче обеліски серед пустини імена таких велитнів, як Березовський, Бортиянський, Ведель (родом Швед), Турчанинов. Це був напрямок музики суто європейський, бо всі ті композитори побирали освіту в найбільшому тодішньому огнищі європейської культури, тобто в Італії. Вони вчилися на їх зразках. Із цих 4-рох велитнів найбільш україн-

ський суто національний талант по своїй істоті є той Ведель, котрому завдячуємо першу точку другої частини програми: „Покаяння“.

У цьому номері при всіх характеристичних рисах італійської музичної фактури (будівництва) чутяється типовий український ліризм мелодики та відчувається пульс українського релігійного почуття. На перший погляд він наче прискорений, але цілком повний, говорючий про змістовність, чуттєву напоєність релігійного життя українського серця. З музичного боку це типовий зразок італійської школи обрібки мелодичного матеріялу. Вона дає такий виразник українського національного духу, а разом з тим і високий мистецький твір подібно, як західній бароко в українських архітектонічних приналежностях.

Після цього взято „Херувимську Пісню“ Стеценка. Це зразок типової нової української школи церковної музики. Тут головним змістом стає суто народня мелодика, а її обрамленням є пісенний спосіб музичного викладу.

Далі для контрасту взято твір Бортиянського „Черговий“, зроблений із строго класичних ліній, де типово церковна мелодія киянського напіву відбивається в кришталевих глибинах простоти і високої своєї простоти гармонії.

Наступний номер це характеристичний приклад приспособлення народньої мелодії до народнього змісту, тобто як останній, майже сучасний зразок того давнього процесу оцерковлення мелодій українських обрядових пісень. Зразок цього процесу є „Дісплояється уста наша“ напіву підкарпатського („уро-руського“). Тут чудово сплетені дві мелодії: колядка „Днес поюче купно іграєм“ і більш старої праісторичної мелодії з весняного культу (гаївки).

Ця точка є показником того процесу, який пережила християнська церковна музика всіх країв. Звичайно, що в своїй обрібці проф. Кошиць постарався підкреслити церковні елементи цієї пісні.

Нарешті триумфальною точкою поставлене Кошицеве „Достойно єсть яко воістїї“ із його Третьої Літургії, яку він спеціально присвятив церковним хорам американської України (щойно друкується). Тут зужито оригінальну мелодію, але суто українського національного характеру в триумфальних покликах хвали Богородиці, трактуючи цю пісню в спосіб цілком новий, як триумфальну хвалу Божій Матері.

Загалом завданням програми цього концерту, як твердить проф. Кошиць, є познайомити українську американську імїграцію, що складається, подібно як хори, переважно із Галичан, з історичними зразками нашої музики. Особливо мається на увазі оригінальну музику Наддніпрянщини, бо галицька суспільність чудово познайомила із своєю музикою.

Разом із тим є це, як висловився проф. Кошиць, китиця квітів із наддніпрянських степів на аналої нашому Ювілятові, Митрополитові. Кир Андрієві, як єдиному великому, представникові української національної церкви в сучасний мент.

Д-р С. Демидчук.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ТРАГІЧНА ДОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИКА ПЕРА.

На днях одержав я з Бельгії листа, в якому мій приятель описує трагічну долю одного українця, що опинився на еміграції. Він пише:

Від двох літ перебуває в Бельгії український політичний емігрант п. Макар Кушнір-Богуш в цілі лікування своїх очей. Однак, не зважаючи на всі старання, його очі чимраз більше занепадали, аж вкінці він зовсім втратив зір.

Кушнір-Богуш походить з Великої України, є українським патріотом і брав у українському житті чинну участь ще до війни. Підчас революції він був членом Української Центральної Ради, а потім членом української делегації на мирову конференцію в Парижі.

Як журналіст з фаху, він довгими роками дописував до різних українських часописів, між ними і до нашої „Свободи“, з чого удержувався. Коли однак почав занепадати на очі, він мусів перестати писати і рівночасно з тим почав западати в чимраз більшу матеріальну нужду. Приятелі змогли йому так довго, як могли. Далі і для них було за тяжко. Старалися примістити його десь у закладі для сліпців, але і на це треба було грошей. В пансіоні, в якому жив, він задовжився дуже, так, що вкінці й потуральний заряд почав його впрост витискати на вулицю.

Остаточно ним знявся Український Червоний Хрест, який примістив його в одній українській рідні. Та довго він там ставати не може, бо і Український Червоний Хрест убогий, і родина, при якій він примістився, не всілі перебрати його на довгий час на удержання. Супроти цього конечно потрібна звідкись поміч. Чеже не можемо покинути на голодову смерть старого заслуженого українського діяча. Не можемо віддати на ласку і неласку чужинців та тяжких обставин нашу заслужену людину. Не маємо морального права пошлюти в біду товариша по зброї, коли його спіткало нещастя. А хіба може стрінути чоловіка більше нещастя як утрату зору?

Подаю цей голос під розвагу української суспільності. Кождий культурний нарід опікується своїми інвалідами. Ми мусимо тесаме робити.

Е. Ляхович.

НАШ НАФТОВИЙ ПРОМИСЛ.

Про нововідкриті нафтові терени в Галичині вже було помічено кілька обширних дописів в українській пресі в Америці. В дописах тих обговорювано можливості використання того земного багатства нашої землі самими українцями. Були також заклики, щоб українська еміграція в Америці прийшла з фінансовою допомогою в створенні українського нафтового концерну. Останніми часами довідуємося, що вже заснувалася у Львові Українська Нафтова Спілка з основним капіталом 100,000 злотих. На тих сто ти-

сяч зложились такі українські торговельні установи: Ревізійний Союз Кооператив, Маслосоюз, Народня Торговля, Дністер і Земельний Банк Гіпотечний. Дехто з наших недовірчивих земляків твердить, що того роду інвестиція нічого не варта, а навіть каже, що це є черговий „трик“ наших „панків“, щоб винантити в емігранта трохи долярів. Але застановившись хвилику над висчисленими установами, стане ясно, що кожна з них це не якась там політикуюча, ані навіть не патріотично-гуманітарна група, тільки купецька, якій підставою існування є купецький вирахунок. І якщо згадані інституції не вагались вложити певної суми гроша в нафтовий промисл, то це дає запоруку, що вони на основі певного досвіду прийшли до висновку, що нафтовий інтерес буде поплатний. Як я вже згадував, були заклики, щоб українська еміграція взяла чинну участь в розбудові нафтового промислу. Здавалось, що та справа заінтересує бодай активніших наших людей в Америці, і що дійсно щось буде зроблено в тім напрямку, щоб багатство нашої землі осталося в наших руках. Та, на жаль, справа станула на місці і до цього часу в тій справі не зроблено майже нічого. Щоби чужинці знову нас не використали, та не захопили наших багатств, ми мусимо змагати до того, щоб розбудувати український нафтовий промисл і дати працю тисячам наших робітників, котрі в теперішніх умовах майже зправила знаходяться в рядах безробітних. Допомога нафтовому промислові це може бути поставлена у формі добровільних датків чи жертв, лише у формі уділів, чи позики, за які мусить бути солідна записка. До такої справи, як нафтовий промисл, не можна братись одини чи кількома особам. На те потрібно zorganizованої групи підприємців чужинців та тяжких обставин нашу заслужену людину. Не маємо морального права пошлюти в біду товариша по зброї, коли його спіткало нещастя. А хіба може стрінути чоловіка більше нещастя як утрату зору?

Подаю цей голос під розвагу української суспільності. Кождий культурний нарід опікується своїми інвалідами. Ми мусимо тесаме робити.

Е. Ляхович.

Подаю цей голос під розвагу української суспільності. Кождий культурний нарід опікується своїми інвалідами. Ми мусимо тесаме робити.

Е. Ляхович.

Подаю цей голос під розвагу української суспільності. Кождий культурний нарід опікується своїми інвалідами. Ми мусимо тесаме робити.

Е. Ляхович.

Подаю цей голос під розвагу української суспільності. Кождий культурний нарід опікується своїми інвалідами. Ми мусимо тесаме робити.

Е. Ляхович.

Подаю цей голос під розвагу української суспільності. Кождий культурний нарід опікується своїми інвалідами. Ми мусимо тесаме робити.

Е. Ляхович.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Я., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ СІТЗЕНСЬКИЙ К Л Ю Б
 : : : влаштує : : :
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 16-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1936 РОКУ
В ГАЛІ ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ 24-ТОЇ ВОРДИ, GLIDE I JAY STREETS.
 На цей баль Клуб запрошує всі Братства, Товариства, Секції та всю українську громаду, місцеву і позаміську. Внес дохід призначений на потерпілих від повені. Буде пригравати добра музика. За добру забаву ручить
Комітет.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА за квітень 1936 року.

Table with columns: Виділя, Заплатив, Вхідні, Заплатив. Lists financial transactions for the month of April 1936.

Table with columns: Виділя, Заплатив, Вхідні, Заплатив. Continuation of financial transactions for the month of April 1936.

Table with columns: Виділя, Заплатив, Вхідні, Заплатив. Continuation of financial transactions for the month of April 1936.

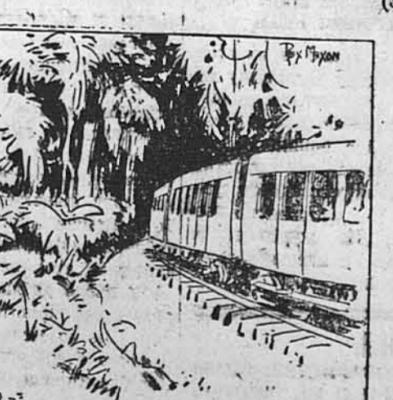
Table with columns: Виділя, Заплатив, Вхідні, Заплатив. Continuation of financial transactions for the month of April 1936.

Table with columns: Виділя, Заплатив, Вхідні, Заплатив. Continuation of financial transactions for the month of April 1936.

Table with columns: Виділя, Заплатив, Вхідні, Заплатив. Continuation of financial transactions for the month of April 1936.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА. ШКАГО, ІЛЛ. Тош І. М. Тараса Шенченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го травня, в годині 12-ї години вранці, в парокінальній залі при 1941-й вулиці. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо кілька справ до погодження. Хто має нових кандидатів на членство в У. Н. Союзі, та просимо принести на збори: а) фотокартку; б) магіс, предс.; в) Батько, секр.; г) Барр, кас.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

Тарзан, нан звів, враз зі своїми людьми дувся в погоню. Людоїди кілька разів переходили потік, з надією, що тим змилять слід і зведуть Тарзана на хибну дорогу. Однак, ніяка штука не могла зміняти бистрих очей Тарзана, що так чудово ознайомилися з тим диким, примітивним світом.

Коли він годину за годиною поспішав вперед, сліди людоїдів ставали сильнішими і виднішими. Аж вкінці він, враз зі своїми тріскаючими жабодою боротьби воїнами, станув перед сильно забарикадованим селом, що належало до переступників, „Види-міть брами! — кричав Тарзан — Я хочу увійти.“

В той час, коли Тарзан робив ці зловіщі домагання, Дік і Док попали в нудьгу. Нагдо Дік закричав: „Диви, диви!“ Це була громада газель, тих зручлих африканських серн, що то звикли в пустотливий спосіб виводити танки по степах і пустахах Африки, аж док не сполощить їх хижий звір.

„Ех, це тільки танцюючі кози“, застогнав Док. „Але, гляди, дивися там!“ Док викинувся крізь вікно і бачив, як блискачі шни стрілою бігли в напрямі нетрів і там поринали в їх темноті. „Аж тепер ми діждалися!“ — хлопцев радісно закричав. „Таки можна тут дещо цікавого побачити“. І він говорив правду.

(3)

БОЛНІГ. Рани на ногах, опухли ноги, набрякли жила, болячі ноги, слабкітис (запалена жила), напухли або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції. Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8. ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКІ. DR. R. BENLA. ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ. 28 W. 89 St., New York City.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК. ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ. 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ПОСМЕРТНА ЗГADKA. Дня 9-го травня помер предсідник бр. св. Андрія, відділ 48 У. Н. Союзу в Плейнс, Па., ІОСИФ МИЦЬО. Просимо всіх членів взяти участь у похороні, який відбудеться в середу, 13-го травня, в годині 9-тій рано з дому жалоби 11 Варен Ст, Пдейнс, Па. В. Й. П. Я. Кривий, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГADKA. Дня 10. травня 1936 померла ЮДІЯ РУТОВИЧ, члениця тов. ім. Т. Шевченка, від. 267 У. Н. Союзу в Вестбури, Л. Ай., Н. Й. Похорон відбудеться в середу, 13-го травня. В. Й. П. Теодор Агрест, секр.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ. НА ПРОДАЖ ФАРМА І ГОСПОДАРСТВО В КРАЮ. Фарма 42 акри, близько Нью Йорку, з домом на 12 кімнат і 5 інших будинків, великий сад, ріка, худоба, коні, багато курей, все знаряддя, господарська машина і автомобіль. Властник не може заплатити догуг, продається дешевше як сам дім і будинки вартують. Господарство в Галічній, перемішлядський повіт, 20 моргів поля, все прикупі і в гарнім положенні, близько залізничі, мурована хата і будинки, вода перед хатою, сад, пасічка, літ, худоба, коні, обсягне поле. Властник зважає на здоров'я і з мадими дітьми, прощає на доглядних услугах. 110-84 E. 7th St., New York, N. Y.

Dr. M. SMITH перенісся на 46 E. 7th STREET, NEW YORK між 2-ю і 3-ю Евеню, близько церкви св. Юра Phone: Drydock 4-2486 Урядові години від 12 до 2-го і від 6-тої до 8-мої ввечір.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.